

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

zo 7. júna 2007*

V spojených veciach C-222/05 až C-225/05,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES podané rozhodnutiami College van Beroep voor het bedrijfsleven (Holandsko) zo 17. mája 2005 a doručené Súdnemu dvoru 20. mája 2005, ktoré súvisia s konaniami:

J. van der Weerd,

Maatschap Van der Bijl,

J. W. Schoonhoven (C-222/05),

H. de Rooy sr.,

H. de Rooy jr. (C-223/05),

Maatschap H. en J. van 't Oever,

Maatschap F. van 't Oever en W. Fien,

* Jazyk konania: holandčina.

B. van 't Oever,

Maatschap A. en J. Fien,

Maatschap K. Koers en J. Stellingwerf,

H. Koers,

Maatschap K. en G. Polinder,

G. van Wijhe (C-224/05),

B. J. van Middendorp (C-225/05)

proti

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory K. Lenaerts, sudcovia E. Juhász, R. Silva de Lapuerta, J. Malenovský (spravodajca) a T. von Danwitz,

generálny advokát: M. Poiares Maduro,
tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 7. decembra 2006,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- pán van der Weerd, Maatschap Van der Bijl a pán Schoonhoven, Maatschap H. en J. van 't Oever, Maatschap F. van 't Oever en W. Fien, pán van 't Oever, Maatschap A. en J. Fien, Maatschap K. Koers en J. Stellingwerf, pani Koers, Maatschap K. en G. Polinder a pán van Wijhe, v zastúpení: A. van Beek a G. de Jager, advocaten,

- holandská vláda, v zastúpení: H. G. Sevenster a C. ten Dam, splnomocnené zástupkyne,

- francúzska vláda, v zastúpení: G. de Bergues a R. Loosli-Surrans, splnomocnení zástupcovia,

- Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: F. Erlbacher, M. van Heezik a T. van Rijn, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 1. marca 2007,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú na jednej strane výkladu práva Spoločenstva v súvislosti s právomocou vnútroštátneho súdu posúdiť *ex officio* zlučiteľnosť správneho aktu so smernicou Rady 85/511/EHS z 18. novembra 1985 o zavedení opatrení spoločenstva na boj proti slintačke a krívačke (Ú. v. ES L 315, s. 11; Mim. vyd. 03/006, s. 265), zmenenej a doplnenej smernicou Rady 90/423/EHS z 26. júna 1990 (Ú. v. ES L 224, s. 13; Mim. vyd. 03/010, s. 122, ďalej len „smernica 85/511“), a na druhej strane výkladu tejto smernice.

- 2 Tieto návrhy boli podané v rámci sporov, v ktorých proti sebe stoja na jednej strane pán van der Weerd, Maatschap Van der Bijl, pán Schoonhoven, pán de Rooy sr., pán de Rooy jr., Maatschap H. en J. van 't Oever, Maatschap F. van 't Oever en W. Fien, pán van 't Oever, Maatschap A. en J. Fien, Maatschap K. Koers en J. Stellingwerf, pani Koers, Maatschap K. en G. Polinder, pán van Wijhe, pán van Middendorp a na druhej strane Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, a to v súvislosti s porážkou zvierat, ktoré im patrili.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

- 3 Smernica 85/511 upravuje opatrenia Spoločenstva na boj proti slintačke a krívačke. Svojím článkom 4 ukladá členským štátom okrem iného zabezpečiť, aby v prípade,

že sa v hospodárstve vyskytne jedno alebo viac zvierat podozrivých z nákazy alebo z nakazenia, bolo okamžite vykonané úradné vyšetrenie, ktoré potvrdí alebo vylúči prítomnosť uvedeného ochorenia, a najmä, aby úradný veterinárny lekár odobral alebo nechal odobrať príslušné vzorky na laboratórne vyšetrenie.

- 4 Okrem toho podľa článku 5 tejto smernice členské štáty zabezpečia, že len čo sa potvrdí, že sa v podniku nachádza jedno alebo viac nakazených zvierat, príslušný orgán nariadi opatrenia upravené v tomto článku, najmä opatrenia ukladajúce, aby boli všetky zvieratá vnímavých druhov v podniku pod úradným dohľadom na mieste porazené spôsobom, ktorý zabráni akémukoľvek šíreniu slintačkového vírusu.

- 5 Z článku 11 ods. 1 a článku 13 ods. 1 uvedenej smernice vyplýva, že členské štáty zabezpečia, aby sa laboratórne vyšetrenia zamerané na dôkaz slintačky a krívačky a manipulácia s vírusom slintačky a krívačky na výskum, diagnostiku a/alebo na prípravu očkovacích látok vykonávali v schválených zariadeniach a laboratóriách uvedených v zoznamoch obsiahnutých v prílohách tej istej smernice.

- 6 V prílohe B smernice 85/511 nazwanej „Štátne laboratória, ktoré sú oprávnené narábať so živým vírusom slintačky a krívačky“, bol v čase skutkového stavu vecí samých v kolónke „Holandsko“ uvedený „Centraal Diergeneeskundig Instituut, Lelystad“.

Vnútroštátna právna úprava

- 7 Článok 8:69 všeobecného zákona o správnych súdnych konaniach (Algemene Wet Bestuursrecht) stanovuje:

„1. Súd, na ktorý bola podaná žaloba, rozhoduje na základe žaloby, predložených dôkazov, predchádzajúceho vyšetrovania a skúmania veci na pojednávaní.

2. Súd aj bez návrhu doplní právne žalobné dôvody.

3. Súd môže aj bez návrhu doplniť skutkové okolnosti.“

- 8 Toto ustanovenie sa vzťahuje na konania pred College van Beroep voor het bedrijfsleven na základe článku 19 ods. 1 zákona o správnych žalobách v ekonomickej oblasti (Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie).

Spor vo veciach samých a prejudiciálne otázky

- 9 Vo februári 2001 v Holandsku vypukla epidémia slintačky a krívačky. V tomto období žalobcovia vo veciach samých prevádzkovali chovy dobytky, v ktorých sa nachádzali párnokopytníky. Ich hospodárstva boli umiestnené menej ako 2 km od hospodárstiev, ktoré riaditeľ Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees (Vnútroštátny

orgán pre inšpekciu dobytka a mäsa, ďalej len „RVV“) vyhlásil za nakazené slintačkou a krívačkou. Riaditeľ RVV sa v tejto súvislosti oprel o výsledok vyšetrení, ktoré vykonalo laboratórium ID-Lelystad BV (ďalej len „ID-Lelystad“), oznámený faxom, podľa ktorého boli vzorky odobraté na nakazených hospodárstvach uznané za pozitívne.

- 10 V nadväznosti na toto konštatovanie výskytu slintačky a krívačky riaditeľ RVV prijal voči žalobcom vo veciach samých rozhodnutia, podľa ktorých sa všetky párnokopytníky v ich hospodárstvach museli považovať za podozrivé z nakazenia slintačkou a krívačkou z dôvodu, že v blízkosti týchto hospodárstiev bol zaznamenaný prípad slintačky a krívačky, a teda nie je možné vylúčiť, že zvieratá nachádzajúce sa v uvedených hospodárstvach mohli byť nakazené touto chorobou.
- 11 Tými istými rozhodnutiami riaditeľ RVV oznámil žalobcom vo veciach samých určitý počet opatrení určených na boj proti vírusu slintačky a krívačky a zabránenie jej šírenia, medzi ktoré patrilo očkovanie a neskôr porážka všetkých párnokopytníkov nachádzajúcich sa na ich hospodárstvach. V dôsledku toho boli tieto zvieratá očkované a neskôr porazené.
- 12 Žalobcovia vo veciach samých podali najskôr proti uvedeným rozhodnutiam sťažnosti riaditeľovi RVV, ktorý ich zamietol ako nedôvodné, a následne podali na vnútroštátny súd žaloby proti takto prijatým nepriaznivým rozhodnutiam riaditeľa RVV.
- 13 Žalobcovia vo veciach samých s cieľom napadnúť zákonnosť vyhlásenia o podozrení na výskyt slintačky a krívačky a v nadväznosti na to zákonnosť rozhodnutí riaditeľa

RVV uviedli žalobné dôvody založené najmä na tom, že správny orgán nesprávne uplatnil definíciu zvierata podozrivého z nákazy, klinické príznaky výskytu slintačky a krívačky a postupy platné pri odoberaní vzoriek krvi.

- 14 Vnútroštátny súd zamietol všetky tieto žalobné dôvody. Uviedol však, že v príbuzných veciach, ktoré prejednáva a ktoré viedli k rozsudku Súdneho dvora z 15. júna 2006, Dokter a i. (C-28/05, Zb. s. I-5431), bola zákonnosť porovnateľných rozhodnutí napadnutá inými žalobnými dôvodmi, ktoré žalobcovia vo veciach samých neuviedli.
- 15 V týchto žalobných dôvodoch sa tvrdilo, že riaditeľ RVV nemohol prijať opatrenia na boj proti slintačke a krívačke na základe výsledkov vyšetrení, ktoré uskutočnilo ID-Lelystad, pretože toto laboratórium nebolo smernicou 85/511 oprávnené na ich vykonanie. Okrem toho tento riaditeľ nemohol oprieť opatrenia na boj proti slintačke a krívačke výlučne o obsah faxu oznamujúceho výsledky laboratórnych vyšetrení, ktorý zaslalo ID-Lelystad. Mal si vyžiadať spis vypracovaný týmto laboratóriom, preštudovať ho a preveriť, či boli tieto vyšetrenia vykonané správne.
- 16 College van Beroep voor het bedrijfsleven konštatuje, že takéto žalobné dôvody by mohli mať vplyv aj na vyriešenie týchto sporov vo veciach samých. Vzhľadom na to, že tieto žalobné dôvody mu neboli predložené, však vnútroštátne procesné normy bránia ich zohľadneniu. Z článku 8:69 všeobecného zákona o správnych súdnych konaniach vyplýva, že súd rozhoduje len o bodoch sporu, ktoré sú mu predložené. Hoci je pravda, že odsek 2 tohto článku uvádza, že súd aj bez návrhu doplní právne žalobné dôvody, z tohto ustanovenia je i tak vhodné vyvodiť, že súd z právneho hľadiska sformuluje výhrady, ktoré žalobca podal proti napadnutému správne-mu aktu. Treba rozlišovať medzi touto povinnosťou doplniť aj bez návrhu uvedené

dôvody a posúdením, ktoré súd musí vykonať zo svojej vlastnej iniciatívy. Uvedené posúdenie je povinné len v prípade uplatnenia pravidiel verejného poriadku, akými sú pravidlá týkajúce sa právomocí správnych orgánov a právomocí samotného súdu, ako aj ustanovenia v oblasti prípustnosti.

17 Vnútroštátny súd si však kladie otázku, či je z hľadiska práva Spoločenstva povinný zohľadniť tvrdenia vychádzajúce z toho práva, ktoré žalobcovia vo veciach samých neuviedli. Nastoľuje sa totiž otázka, či vnútroštátne procesné ustanovenie, na základe ktorého súd nemôže posúdiť dôvody, ktoré sú mimo rámca sporu, nevedú k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv priznaných právnym poriadkom Spoločenstva.

18 Za týchto okolností College van Beroep voor het bedrijfsleven rozhodol prerušiť konania v štyroch veciach samých a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Vyžaduje právo Spoločenstva skúmanie *ex offico* — čiže skúmanie dôvodov, ktoré nepatria do pôvodného rámca sporu, — vo vzťahu k dôvodom vychádzajúcim zo smernice 85/511...?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:

Má povinnosť členských štátov vyplývajúca z ustanovení článku 11 ods. 1 prvej zarážky v spojení s článkom 13 ods. 1 druhou zarážkou smernice 85/511... zabezpečiť, aby sa laboratórne vyšetrenia zamerané na dôkaz slintačky a krívačky vykonávali v laboratóriu uvedenom v prílohe B tejto smernice, priamy účinok?

3. a) Má sa článok 11 ods. 1 smernice 85/511... vykladať v tom zmysle, že skutočnosť, že výskyt slintačky a krívačky bol zistený laboratóriom, ktoré nie je uvedené v prílohe B tejto smernice, má právne následky?

- b) V prípade kladnej odpovede na tretiu otázku písm. a):

Je cieľom článku 11 ods. 1 smernice 85/511... chrániť záujmy osôb podliehajúcich súdnej právomoci, ako sú [žalobcovia vo veci samej]? V prípade, že to tak nie je, môžu sa takéto osoby dovolávať prípadného nesplnenia povinností orgánmi členských štátov, ktoré im vyplývajú z tohto ustanovenia?

- c) V prípade, že z odpovede na tretiu otázku písm. b) vyplynie, že osoby podliehajúce súdnej právomoci sa môžu dovolávať článku 11 ods. 1 smernice 85/511...:

Aké právne následky majú byť vyvedené zo skutočnosti, že výskyt slintačky a krívačky bol zistený laboratóriom, ktoré nie je uvedené v prílohe B tejto smernice?

4. Má sa príloha B smernice 85/511 so zreteľom na ustanovenia článkov 11 a 13 tejto smernice vykladať v tom zmysle, že pojem ‚Centraal Diergeneeskundig Instituut, Lelystad‘, môže alebo musí zahŕňať [ID-Lelystad]?

5. V prípade, že z odpovedí na predchádzajúce otázky vyplynie, že výskyt slintačky a krívačky môže byť zistený laboratóriom, ktoré nie je uvedené v prílohe B smernice 85/511, alebo že táto príloha sa má vykladať v tom zmysle, že pojem ‚Centraal Diergeneeskundig Instituut, Lelystad‘, môže alebo musí zahŕňať [ID-Lelystad]:

Má sa smernica 85/511... vykladať v tom zmysle, že stanovuje, že vnútroštátny správny orgán príslušný rozhodnúť je viazaný výsledkami vyšetrení vykonaných laboratóriom, ktoré je uvedené v prílohe B tejto smernice, alebo v prípade, že z odpovede na tretiu otázku písm. a) vyplynie, že tento správny orgán môže svoje opatrenia na eradikáciu slintačky a krívačky založiť na výsledkoch získaných laboratóriom, ktoré nie je uvedené v prílohe B smernice, výsledkami takéhoto laboratória, alebo toto určenie patrí do procesnej autonómie členského štátu tak, že súd v konaní vo veci samej má skúmať, či sa predpisy v danej oblasti uplatňujú nezávisle od toho, či sa laboratórne vyšetrenia uskutočňujú na základe povinností stanovených právom Spoločenstva alebo vnútroštátnym právom a či uplatnenie vnútroštátneho právneho rámca nevedie k nadmernému sťaženiu alebo praktickej nemožnosti uplatnenia predpisov Spoločenstva?

6. V prípade, že z odpovede na piatu otázku vyplynie, že smernica 85/511... stanovuje rozsah, v akom sú vnútroštátne orgány viazané výsledkami zistenými laboratóriom:

Sú vnútroštátne orgány bezpodmienečne viazané výsledkami laboratórneho vyšetrenia na zistenie výskytu slintačky a krívačky? Ak to tak nie je, akú mieru voľnej úvahy im smernica 85/511 necháva?“

- 19 Uznesením predsedu Súdneho dvora zo 7. júla 2005 boli veci C-222/05 až C-225/05 spojené na účely písomnej časti konania, ústnej časti konania a rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 20 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či právo Spoločenstva ukladá vnútroštátnemu súdu v konaní ako vo veciach samých skúmať *ex offio* zákonosť správneho aktu vo vzťahu k dôvodom vychádzajúcim z porušenia článkov 11 a 13 smernice 85/511.

O prípustnosti

- 21 Pán van der Weerd, Maatschap Van der Bijl, pán Schoonhoven, Maatschap H. en J. van 't Oever, Maatschap F. van 't Oever en W. Fien, pán van 't Oever, Maatschap A. en J. Fien, Maatschap K. Koers en J. Stellingwerf, pani Koers, Maatschap K. en G. Polinder a pán van Wijhe (ďalej len „pán van der Weerd a i.“) popierajú popis priebehu konania pred vnútroštátnym súdom. Tvrdia, že sa pred ním odvolávali na smernicu 85/511 a že Súdny dvor teda nemôže skúmať prvú otázku.
- 22 Podľa ustálenej judikatúry pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Spoločenstva položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových

okolností, ktoré tento súd vymedzí na svoju vlastnú zodpovednosť a ktorých presnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti (pozri rozsudok z 15. mája 2003, Salzman, C-300/01, Zb. s. I-4899, body 29 a 31). Zamietnutie návrhu vnútroštátneho súdu Súdny dvorom je možné len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Spoločenstva nemá žiadnu súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sa mu položili (pozri najmä rozsudky z 13. marca 2001, PreussenElektra, C-379/98, Zb. s. I-2099, bod 39, a z 5. decembra 2006, Cipolla a i., C-94/04 a C-202/04, Zb. s. I-11421, bod 25).

23 Uvedená prezumpcia relevantnosti nemôže byť vyvrátená samotnou okolnosťou, že jeden z účastníkov konania vo veci samej popiera určité skutočnosti, ktorých presnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať a od ktorých závisí vymedzenie predmetu tohto sporu (rozsudok Cipolla a i., už citovaný, bod 26).

24 V tejto veci pán van der Weerd a i. tvrdia, že vnútroštátny súd nesprávne usúdil, že mu neboli predložené žalobné dôvody vychádzajúce z porušenia relevantných ustanovení smernice 85/511. Ide však práve o takú skutočnosť, ktorej presnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať.

25 Preto nemožno prijať argumentáciu pána Weerda a i.

26 To isté platí, aj pokiaľ ide o tvrdenia, ktoré na pojednávaní uviedla Komisia, spochybňujúca potrebu vnútroštátneho súdu položiť prvú otázku vzhľadom na závery, ku ktorým Súdny dvor dospel v už citovanom rozsudku Dokter a i. Uvedený rozsudok

totiž nespôsobuje zjavnú nerelevantnosť odpovede Súdneho dvora v týchto veciach z hľadiska rozhodnutia, ktoré má prijať vnútroštátny súd.

27 Preto je potrebné, aby Súdny dvor odpovedal na prvú otázku.

O podstate

28 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že v prípade neexistencie právnej úpravy Spoločenstva v danej oblasti prináleží vnútroštátnemu právnemu poriadku každého členského štátu, aby určil príslušné súdy a upravil procesné podmienky žalôb určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Spoločenstva, za predpokladu, že takéto podmienky jednak nie sú menej výhodné ako podmienky vzťahujúce sa na obdobné žaloby vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie) a že jednak nevedú k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv priznaných právom Spoločenstva (zásada efektivity) (rozsudky zo 14. decembra 1995, Van Schijndel a van Veen, C-430/93 a C-431/93, Zb. s. I-4705, bod 17, a z 9. decembra 2003, Komisia/Taliansko, C-129/00, Zb. s. I-14637, bod 25).

29 Pokiaľ ide o zásadu ekvivalencie, z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že College van Beroep voor het bedrijfsleven je príslušný na to, aby *ex officio* nastolil dôvody vychádzajúce z porušenia pravidiel verejného poriadku, pod ktorými sa v holandskom práve rozumejú pravidlá týkajúce sa právomocí správnych orgánov a právomocí samotného súdu, ako aj ustanovenia v oblasti prípustnosti. Uvedené pravidlá sú samotným základom vnútroštátnych konaní, keďže definujú podmienky, za ktorých možno začať tieto konania, a orgány, ktoré sú v ich rámci príslušné určiť rozsah práv a povinností osôb podliehajúcich súdnej právomoci.

- 30 Dotknuté ustanovenia smernice 85/511 však v právnom poriadku Spoločenstva nemajú porovnateľné postavenie. Neurčujú ani podmienky, za ktorých možno začať konania v oblasti boja proti slintačke a krívačke, ani orgány, ktoré sú v ich rámci príslušné stanoviť rozsah práv a povinností osôb podliehajúcich súdnej právomoci.
- 31 Tieto ustanovenia teda nemožno považovať za rovnocenné vyššie uvedeným vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku. Preto si uplatnenie zásady ekvivalencie v týchto konaniach nevyžaduje, aby bol vnútroštátny súd povinný *ex offio* skúmať zákonnosť dotknutých správnych aktov vo vzťahu k dôvodom vychádzajúcim zo smernice 85/511.
- 32 Ďalej hoci tieto ustanovenia patria do politiky verejného zdravia, v konaniach vo veciach samých sa na ne poukazovalo najmä s cieľom zohľadnenia súkromných záujmov osôb podliehajúcich súdnej právomoci, na ktoré sa vzťahovali opatrenia na boj proti slintačke a krívačke.
- 33 Pokiaľ ide o zásadu efektivity, z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že každý prípad, keď sa nastoľuje otázka, či vnútroštátne procesné ustanovenie vedie k nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv osôb podliehajúcich súdnej právomoci priznaných právnym poriadkom Spoločenstva, sa musí skúmať s prihliadnutím na postavenie tohto ustanovenia v celom konaní, jeho priebehu a jeho osobitostiach na rôznych vnútroštátnych súdoch. Z tohto hľadiska treba v prípade potreby vziať do úvahy zásady, ktoré sú základom vnútroštátneho súdneho systému, akými sú ochrana práva na obranu, zásada právnej istoty a riadneho priebehu konania (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. decembra 1995, Peterbroeck, C-312/93, Zb. s. I-4599, bod 14, ako aj Van Schijndel a van Veen, už citovaný, bod 19).

- 34 Vo veciach, ktoré viedli k už citovanému rozsudku Van Schijndel a van Veen, Súdny dvor skúmal, či sa so zásadou efektivity zlučuje zásada vnútroštátneho práva, podľa ktorej je právomoc súdu nastoliť *ex officio* dôvody vo vnútroštátnom konaní obmedzená povinnosťou tohto súdu pridržať sa predmetu sporu a oprieť svoje rozhodnutie o skutkové okolnosti, ktoré mu boli predložené.
- 35 Súdny dvor uviedol, že toto obmedzenie právomoci vnútroštátneho súdu je odôvodnené zásadou, podľa ktorej procesná iniciatíva prináleží účastníkom konania, a v dôsledku toho môže súd konať *ex officio* iba vo výnimočných prípadoch vo verejnom záujme. Táto zásada chráni právo na obranu a zabezpečuje riadny priebeh konania, a to najmä zamedzením prietahov v dôsledku posudzovania nových dôvodov (pozri v tomto zmysle rozsudok Van Schijndel a van Veen, už citovaný, bod 21).
- 36 Súdny dvor vzhľadom na predchádzajúce dospel k záveru, že zásada efektivity nebráni vnútroštátnemu ustanoveniu, ktoré znemožňuje vnútroštátnym súdom uviesť *ex officio* dôvod založený na porušení ustanovení Spoločenstva, pokiaľ by ich skúmanie tohto dôvodu nútilo vzdať sa pasivity, ktorá im prináleží, tým, že by vyšli z rámca sporu vymedzeného účastníkmi konania a opreli by sa o iné skutočnosti a okolnosti ako tie, na ktorých účastník konania, ktorý má záujem na uplatnení uvedených ustanovení, založil svoj návrh (pozri rozsudok Van Schijndel a van Veen, už citovaný, bod 22).
- 37 V tejto veci College van Beroep voor het bedrijfsleven uvádza, že konanie pred ním sa v tomto bode nelíši od konania, o ktoré išlo v už citovanom rozsudku Van Schijndel a van Veen. Najmä by skúmanie *ex officio* dôvodov, ktoré žalobcovia vo veciach samých neuviedli, presiahlo hranice sporu tak, ako mu bol predložený. Tieto dve konania sa líšia len v tom, že v tejto veci College van Beroep voor het bedrijfsleven rozhoduje nielen v poslednom stupni, ako to bolo vo veci vedúcej k uvedenému rozsudku, ale zároveň v prvom a poslednom stupni.

38 Táto samotná skutočnosť však nestavia účastníkov konania vo veci samej do osobitnej situácie, ktorá by bola spôsobilá spochybníť vyššie uvedené zásady. Nemôže teda viesť k inému záveru ako k tomu, ku ktorému Súdny dvor dospel v už citovanom rozsudku Van Schijndel a van Veen. Uvedená okolnosť totiž nemá vplyv na to, že v kontexte uvedenom v predchádzajúcom bode môže skutočnosť, že vnútroštátny súd *ex officio* zohľadní dôvody, ktoré žalobcovia vo veciach samých neuviedli, tak ako vo veci vedúcej k uvedenému rozsudku spôsobiť ujmu na práve na obranu alebo na riadnom priebehu konania a najmä viesť k prietiahom v dôsledku posudzovania nových dôvodov.

39 Tento výsledok nemožno spochybníť judikatúrou vyplývajúcou z rozsudkov Peterbroeck, už citovaného; z 1. júna 1999, Eco Swiss (C-126/97, Zb. s. I-3055); z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores (C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941); z 21. novembra 2002, Cofidis (C-473/00, Zb. s. I-10875), a z 26. októbra 2006, Mostaza Claro (C-168/05, Zb. s. I-10421).

40 Citovaná judikatúra nie je v tejto veci relevantná. Na jednej strane ju totiž charakterizujú osobitné vlastnosti veci, ktorá viedla k tomu, že žalobca vo veci samej bol zbavený možnosti účinne namietat' nezlučiteľnosť vnútroštátneho ustanovenia s právom Spoločenstva (pozri rozsudok Peterbroeck, už citovaný, bod 16 a nasl.). Na druhej strane ju odôvodňuje potreba zabezpečiť spotrebiteľovi účinnú ochranu sledovanú smernicou Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288) (pozri rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, už citovaný, bod 26, Cofidis, už citovaný, bod 33, ako aj Mostaza Claro, už citovaný, bod 29). Navyše nemožno sa na ňu účinne odvolávať v rámci skúmania porušenia zásady efektivity, keďže posudzuje rovnocennosť zaobchádzania s dôvodmi vychádzajúcimi z vnútroštátneho práva a dôvodmi vychádzajúcimi z práva Spoločenstva (pozri rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 37).

41 Z predchádzajúceho vyplýva, že zásady efektivity vo veciach, o aké ide vo veciach samých, neukladá vnútroštátnym súdom povinnosť nastoliť *ex officio* dôvod

založený na ustanovení Spoločenstva nezávisle od jeho dôležitosti pre právny poriadok Spoločenstva, pokiaľ mali účastníci konania skutočnú možnosť nastoliť pred vnútroštátnym súdom dôvod založený na práve Spoločenstva. Vzhľadom na to, že žalobcovia vo veciach samých mali skutočnú možnosť nastoliť dôvody založené na smernici 85/511, zásada efektivity neukladá vnútroštátnemu súdu skúmať *ex offo* dôvod založený na článkoch 11 a 13 tejto smernice.

- 42 Vzhľadom na predchádzajúce je potrebné na prvú otázku odpovedať, že právo Spoločenstva neukladá vnútroštátnemu súdu v konaní ako vo veciach samých povinnosť nastoliť *ex offo* dôvod založený na porušení ustanovení predpisov Spoločenstva, keďže si to nevyžadujú ani zásada ekvivalencie, ani zásada efektivity.

O ostatných otázkach

- 43 Vzhľadom na odpoveď na prvú otázku nie je potrebné odpovedať na ostatné otázky, ktoré boli položené len pre prípad, že by bol vnútroštátny súd povinný zohľadniť *ex offo* dôvody, ktoré žalobcovia vo veciach samých neuviedli.

O trovách

- 44 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Právo Spoločenstva neukladá vnútroštátnemu súdu v konaní ako vo veciach samých povinnosť nastoliť *ex offo* dôvod založený na porušení ustanovení predpisov Spoločenstva, keďže si to nevyžadujú ani zásada ekvivalencie, ani zásada efektivity.

Podpisy